

Panun rakinoita

50 vuoden elämäntyö samalla alalla on saavutus, johon harvan ihmisen on suotu päästä. 50 vuotta elämäntyötä turpeenpuskenassa painaa kyllä jälkensä jokaiseen raatajaansa. 50 vuotta saman viraston palveluksessa jättää jälkensä virkamieheen, joka kyllä tavallisesti jo ennen tuota vuosien taakkaa on siirtynyt eläkkeelle. Mutta erikoisen harvinaista on, että ihminen taiteen alalla ja varsinkin niin kuluttavan kuin teatterityön parissa jaksa urastaa täyteen viisi vuosikymmentä.

Meillä Suomessa ovat tähän saakka viettäneet 50-vuotismäntämöjuhlaa vain Adolf Lindfors ja Staava Haavelinna ja tänään viettää tällaista juhlaa Helsingissä meidän kaikkien hyvin tuntema — ainakin nimeltä — Mia Backman.

Jos ajattelemme viimeksi kulu-neita 50 vuotta ja työtä teatterin kulissien varjossa tucna pitkänä ajanjaksona, niin täytyy meidän

sanoa, että se aikakausi on tosiaan ollut vaihteleva. Kummalta tuntuu tämänikuisen ihmisen ajatella, että yksi ja sama ihminen on elänyt, paitsi nämä itsenäisyysajan vaiherikkaat ja mullistavat vuodet, vielä nuo viime vuosikymmenien suurten dramaatikkojen Ibsenin ja Björnsonin voimakkaimmat luomiskaudet, joiden vaikutus silloin voimakkaassa nousussa olleeseen suomalaiseen sivistykseen oli niin huomattava. Kuulujen norjalaisten rinnalla tulivat Suomen nuorilla näyttämöillä silloin tunnetuiksi Strindbergin ja Heibergin, Hauptmanin — Saksan suuren vanhuksen — ja Sudermannin näytelmät. Venäjällä vaikuttivat silloin ennen kaikkea Tolstoi, jonka vaikutus niin moneen suomalaiseen kirjailijaan muodostui ratkaisevaksi mainitakseni vain Järnefeltin ja myöhemmin Kiannon.

Kaikki tuo, minkä eilispäiväisen juhla Mia Backman on itse elänyt mukana on meille ollut

historiaa ja olemme sen oppineet historiana. Kuinkahan monella meistä tosiaan on tullut mieleenkään, että todella joukossamme elää ihmisiä, joille se on ollut sykähdyttävää elämää!

On tosiaan osoitus harvinaisesta innostuksesta ja palavasta hengestä, todellisesta taiteen tuesta, että ihminen valmistautuu 50-vuotismäntämöjuhlaansa sellaisin ottein kuin Mia-rouva. Ei hän sinä ole vain juhlistu vanhus (outo käsite hänen kohdallaan!), vaan todella jotain antava johtaja ja ohjaaja, taiteilija, jonka vierailu ei ole vain "muodollinen" vaan teatterille ja yleisölle todellinen tapaus.

Ei ole paljoa vanhempi suomalaisen teatterinkaan varsinainen historia!

Ne laakerit, jotka Mia Backman erikoisesti Kansan Näyttämöllä niin sen loistoaikoina kuin sen vaikeina päivinä on saavuttanut, ovat kuhtumattomia. Hän on johtaja ja näyttelijä, joka on antanut loistoa teatterimaailmallemme.

Lopuksi voi puumerkki vain yhtyä siihen erään pätevämmän ammattimiehen lausuntoon, joka sisältyy seuraaviin riveihin:

"Kaunein tunnustus, minkä Mia Backmanille voi antaa, sisältyy Shakespearen kuolematonmaan määritelmään näyttämötaiteen tehtävästä ja tarkoituksesta: "Näytelmän tehtävänä on pitää ikäänkuin kuvastinta luonnolle, näyttää hyvyydelle sen omat piirteet, pahuudelle sen oma kuva ja itse aikakaudelle sen oma muoto ja luonto".

P a n u.